

Iż-żgħażaġh u d-dinja tax-xogħol

Parlament nazzjonali taż-żgħażaġh 2017

*PARTIT TAŻ-ŻGĦAŻAĠH U DINJA
TAX-XOGĦOL*

Din ir-reżoluzzjoni tal-Partit taż-żgħażaġh u d-dinja tax-xogħol giet imfassla bl-intenzzjoni li tkun ta fejda għall-pajjiżna. Dawn il-proposti li aħna qegħdin nipprezentaw huma miftuħa għal kull tip ta' diskussjoni u nilqgħu b'idejna miftuħin kull kritika kostruttiva għaliex l-għan aħħari tagħna huwa dak li ntejbu s-sistema preżenti.

Permezz ta' din ir-reżoluzzjoni qegħdin nuru x-xewqa li nqajmu diskussjoni fuq dan is-sugġett għaliex fl-aħħar mill-aħħar hu fl-interess tagħna ilkoll li tittjeb is-sistema preżenti.

Partit taż-żgħażaġh u d-dinja tax-xogħol

Indiċi

Ahna x'nemmnu ?	pg 3-4
Kelmtejn mill-koordinatur	pg 5
Kapitli tar-Rezoluzzjoni	
• Is-Sistema edukattiva f'pajjiżna	pg 6-7
• Iż-żgħażaġh fuq il-post tax-xogħol	pg 8
• Xogħol għall-istudenti f'livell sekondarju	pg 9
• L-ewwel imjieg	pg 10
• l-apprednistat	pg 11
• Il-Garanzija taz-zghazagh	pg 12-13
• Id-dritt tal-iskonnettjar	pg 14-17
• Survey	pg 18-21
Ringrazzjamenti	pg 22
Parteċipanti	pg 23

Aħna x'nemmnu ?

Bla dubju l-edukazzjoni hi ċ-ċavetta għas-suċċess, dan għaliex meta wieħed jakkwista livell għoli ta' edukazzjoni ser issib iktar bibien miftuħa sabiex jibni l-karriera tiegħu. F'dan ir-rigward aħna nemmnu li sabiex iż-żgħażaġh tagħna jkunu lesti għad-dinja tax-xogħol huwa importanti li jirċievu edukazzjoni ta' livell għoli. Illum il-ġurnata sfortunament insibu sistema edukattiva fejn qed tħarreg lill-istudenti akkademikament pero mhux qed tagħti t-taħriġ neċċessarju fis-sugġett u dan b'hekk min iħaddem mhux qed issib biżżejjed żgħażaġh li ghandhom l-esperjenza meħtiega.

It-tema tax-xogħol hija waħda kumplessa u b'hekk aħna bħala partit iddeċidejna li niffukaw primarjament fuq iż-żgħażaġh u r-relazzjoni tagħhom mad-dinja tax-xogħol. Primarjament aħna nemmnu li l-bażi ta' kollox hi bla dubju l-edukazzjoni, għalhekk huwa importanti li nipprovdu lil uliedna b'edukazzjoni xierqa u informattiva. Bħalissa ninsabu f'sitwazzjoni fejn is-sistema edukattiva qed tipprepara b'mod tajjeb lill-istudent mill-att akkademiku madanakollu qed tonqos milli tħarreg lill-istudenti dawk magħrufa bħala 'soft skills'. Soft skills jinkludi l-abilta li tkun kapaċi titkellem fil-publiku (Public Speaking). Fi kliem sempliċi aħna nemmnu lis-sistema edukattiva qegħda biss tghallem lill-istudent il-teorija iżda qed tonqos milli tghallem il-prattika u b'hekk mhux jesponu lill-istudent għal sitwazzjonijiet reali u għalhekk mhux jagħtuh il-kapaċita li jsolvi ċertu problemi b'sens ta' pratticità' razzjonali.

F'din ir-reżoluzzjoni li aħna bħala l-partit taż-żgħażaġh u d-dinja tax-xogħol qegħdin nipprovdu proposti konkreti li jekk jidhlu fis-seħħ ser ittejbu l-ħajja ta' dawk li qegħdin jippruvaw jidhlu fid-dinja tax-xogħol. Nemmnu ukoll li dan it-tibdil ser ikun wieħed effettiv tant li jżid il-produzzjoni min-naħa tal-ħaddiem u jtejjeb ir-relazzjoni bejn l-impjegati u min iħaddem.

Fl-aħħar nett qed jgħixu f'dinja li kulma jmur qed tinbidel u b'hekk wasal iż-
zmien li ċertu sistemi li kienu ta' fejda fil-passat jinbidlu għaliex illum il-
gurnata jixraq li naddottaw metodi li jgħinuna sabiex naffaċjaw u nelgħbu l-
isfidi tal-llum.

Kelmtejn mill-koordinatur.

Bħala addolexxenti li niffurmaw l-Partit taż-żagħzagħ u d-dinja tax-xogħol, il-proposti li ħriġna bihom huma frott esperjenzi li aħna jew għadd ta' persuni li tkellimna magħhom għaddew minnhom sabiex bdejna nisstabilixxu ruħna fid-dinja tax-xogħol.

Minkejja l-impejni li aħna ż-żgħażagħ jkollna peress li ninsabu fil-vaganzi tas-sajf xorta sibna l-ħin sabiex niltaqgħu u nirricerkaw fuq dan is-suġġett. Għal dan il-għan tkellimna ma professjonisti f'dan il-qasam kif ukoll ma' studenti bhalna u għamilna survey sabiex nistaqsu lil publiku ġenerali domandi rigward il-hajja tax-xogħol tagħhom.

Ir-Reżoluzzjoni tagħna tiffoka primarjament fuq L-edukazzjoni, ix-xogħol u l-garanzija taż-żgħażagħ. Din ir-reżoluzzjoni hija prodott li jiena u sħabi ilna naħdmu fuqha għal dawn l-aħħar xahrejn li għalkemm m'aħniex esperti f'dan il-qasam għamilna ħilitna kollha sabiex noħorgu bi proposti konkretti li l-għan tagħhom hu li jtejbu s-sistema preżenti. Nemmen li hemm bżonn aktar rriċerka fil-fond u dettal manadkollu nemmen bi sħiħ li ħdimna kemm flaħna sabiex iwasslu reżoluzzjoni b'saħħitha li tagħti proposti konkretti u li jistgħu jiġu implimentati.

Minkejja d-difetti li jista' jkollha din ir-reżoluzzjoni nagħrfu li l-iskop tagħha hu li twassal l-ideat u l-vuċi tagħna. B'hekk din ir-reżoluzzjoni għandha tkun il-punt ta' tluq għal diskussjoni sejra għaliex flimkien nemmen li aħna kapaċi nagħmlu d-differenza.

Is-sistema edukattiva f'pajjizna

Fil-preżent is-sistema edukattiva ta' pajjizna tibbaża ħafna fuq il-preparazzjoni tal-istudenti għall-eżamijiet u sussegwentament din l-istess sistema mhijiex tħalli l-frott mixtieq f'dawk li huma ħiliet li jgħinu lill-persuna tkun adult b'ħiliet maturi ewlenin fost il-ħiliet li s-sistema edukattiva tagħna mhux jirnexxilha tittrażmetti lill-istudenti huma il-ħiliet bażiċi relatati mad-dinja tax-xogħol. Il-konsegwenza ta' meta l-istudenti ma jgħux mgħallma dawn il-ħiliet waqt iż-żmien li fih ikunu qegħdin jieħdu l-edukazzjoni hi li dawn iż-żagħżagħ ma jkempawx mal-isfidi l-ġodda li jiffaċċjaw meta jibdew xi impjeg.

Preżentament ħiliet bħall-abbilta' li żgħażuġ jew żgħażuġha ikunu kapaċi jimlew il-*Curriculum Vitae* (CV) tagħhom sew b'mod indipendenti u l-abbilta' li żgħażuġ jitharreġ sew dwar kif għandu jipprezenta ruħu għall-intervista li ssir minn min iħaddem, pereżepju ħiliet fit-taħdit fil-pubbliku, ma huma jiġu mogħtija l-ebda importanza. Il-proposti tagħna għandhom l-għan aħħari li l-istudenti jiġu mħarrġa waqt iż-żmien ta' edukazzjoni tagħhom mhux biss għall-eżamijiet iżda wkoll sabiex jippreparaw irwieħhom sewwa għad-dinja tax-xogħol.

Skont staħharriġ li sar mill-Partit taż-Żagħżagħ fid-Dinja tax-Xogħol li kien imwieġeb minn 53 żgħażuġ jew żgħażuġha filfatt jirriżulta li sbatax fil-mija ta' dawk li wieġbu l-istħarriġ qatt ma ġew mgħallma kif jippreparaw il-*Curriculum Vitae* tagħhom stess u kif jipprezentaw irwieħhom b'mod preparat għal intervista li ssir minn min iħaddem filwaqt li 47.2 fil-mija wieġbu li ġew mgħallma mill-iskola kif jippreparaw il-*Curriculum Vitae* tagħhom u kif jipprezentaw irwieħhom għal intervista li ssir minn min iħaddem. Dan juri li inqas min-nofs ta' dawk li pparteċipaw f'dan l-istħarriġ ġew mgħotija dawn il-ħiliet neċessarji mill-iskola u din hi rata li jeħtieġ li tiġi indirizzata. Jirriżulta ukoll li 18.9 fil-mija ġew mgħallma mill-iskola kif jipprezentaw ruħhom sew għal intervista li ssir minn min iħaddem biss filwaqt li 15.1 fil-mija ġew mgħallma mill-iskola kif jimlew *Curriculum Vitae*. 86.8 fil-mija jaqblu mal-proposta tagħna għaliex jemmnu li kieku dawn il-ħiliet ġew mgħallma fl-iskola sekondarja kieku kien ikun ferm iżjed faċli għaż-żagħżagħ biex jidhlu fid-dinja tax-xogħol.

Saħansitra parteċipant partikolari qalilna li jkun ferm aħjar li kieku fl-iskejjel jiġu mgħallma materji bħal kif taħdem is-sistema' ta'taxxa f'Malta, responsabbilitajiet u dmirijiet kif ukoll ħiliet li jgħinu lill-istudenti ikunu bilgħaqal fil-mod kif jużaw flushom minflok sugġetti li fil-fehma ta' dan il-parteċipant partikolari mhumiex neċessarji bħat-tipi differenti ta' ħamrija fil-gżejjer Maltin.

Din l-istqarrija fiha x'tixtarr għaliex turi li xi żagħżagħ jaħsbu li f'pajjiżna hawn bżonn ta' riforma fis-sistema' edukattiva. F'domanda oħra 40 fil-mija tal-parteċipanti wiegħbu li ppruvaw japplikaw għal impjieg iżda jaħsbu li ma ntgħažlux għax ma kienux preparati biżżejjed għall-intervista li ssir minn min iħaddem

Proposta kif tigi prattikata

1. Din il-proposta għandha l-intenzjoni li tinforza bil-liġi kull entita' edukattiva sabiex jirriformaw il-kurrikulu tagħhom kif emendat bil-liġi proposta li tinkludi fl-aħħar snin tal-edukazzjoni sekondarja dawn i-riformi:

a) Studenti tar-raba' jew tal-ħames sena tal-iskola sekondarja f'kull entita' edukattiva kif indikat fil-liġi proposta jeħtieġu taħriġ dwar kif wieħed għandu jimla *Curriculum Vitae* bl-għan ewlieni ta'din il-liġi proposta tkun it-tnejjija ta' żagħżagħ b'kapaċita' li jidhlu fl-ekonomija u jimmeritaw impjieg deċenti.

b) Studenti tar-raba' jew tal-ħames sena tal-iskola sekondarja f'kull entita' edukattiva kif indikat fil-liġi proposta jingħataw l-opportunita' ta' intervista simulattiva bl-għan ewlieni ta' din il-liġi proposta tkun it-tnejjija ta' żagħżagħ b' kapaċita' li jidhlu fl-ekonomija u jimeeritaw impjieg deċenti.

ċ) Uffiċjal edukattiv għandu jingħata l-inkarigu li jinforza l-liġi proposta b'mod sħiħ f'kull entita' edukattiva.

Il-konsegwenzi ta'din il-proposta għandhom ikunu li studenti li waslu fl-aħħar snin tal-eta' obligatorja għall-edukazzjoni (sittax-il sena kif stabbilit bl-att tal-Edukazzjoni fil-liġi Maltija) ikunu ppreparati b'mod aħjar għad-dinja tax-xogħol billi jkunu mħarrġa sabiex jippreparaw il-Curriculum Vitae (CV) tagħhom stess hekk kif imħarrġa fl-iskola sekondarja rispettiva tagħhom u billi jkunu kapaċi jippreparaw ruħhom sew sabiex jilħqu l-aspettattivi ta' intervista li ssir minn min iħaddem

Iż-żgħażaġh fuq il-post tax-xogħol

Sit eletroniku biex ikun ta aċċess minn żgħażaġh b'informazzjoni fuq drittijiet li jkollohom fuq il-post tax-xogħol.

Meta żgħażuġh jiġi biex jidhol fuq il-post tax-xogħol huwa id-dmir tiegħu li jkun jaf id-drittijiet tiegħu fuq il-post tax-xogħol. Id-Diffikulta hija li f'ċertu sitwazzjonijiet meta żgħażuġh jidhol fid-dinja tax-xogħol jista jkun li jiġi miċhud minn ċertu drittijiet tiegħu. Għalhekk wieħed għandu jkollu aċċess faċli sabiex ikun jaf id-drittijiet tiegħu. Il- Legislatura ta' Malta tista tiġi aċċesata minn fuq is-sit elettronika <http://www.justiceservices.gov.mt/>. Għalkhemm din is-sit għanda 'Search Engine' mijhiex effiċjenti li kapaċi tfittex parti mill-legislatura b'sempliċi mod li tikteb ftiet kliem u jitla' dak li jkun relatat. Il-legislatura dwar l-Impieg taż- Żgħażaġh hija miktuba b' *format* deskritt u bi kliem tekniku. Dan il-format huwa diffiċli biex jiġi aċċessat miż-żgħażaġh li meta jidhlu fuq is-sit elettronika isibuwha diffiċli biex isibu dik parti li hija relevanti għall-dak li qed isibu.

Kif il-proposta ser tiġi prattikata:

2. Sit eletroniku jiġi moħluq li jinkludi id-drittijiet li jikkonċernaw iż-żgħażaġh fuq il-post tax-xogħol. Dan is-sit għandu jkollu dawn id-drittijiet simplifikati fi kliem iżjed sempliċi u li wieħed jkun jista' jfittex b'mod li jniżżel *keywords* relatati ma dak li jkun qed ifittex l-individwu.

Din tista tiġi iffurmata minn esperti ta' teknoloġija kif ukoll minn studenti universitarji li l-istudju tagħhom jinkludi l- IT. Bil-formazzjoni ta' din is-sit ħafna student ser jibbenefikaw minn aċċess faċli dwar il-legislatura fuq il-post tax-xogħol, kif ukoll isiru familjari mad-drittijiet u dmirijiet tagħhom faċilment.

Xogħol għal studenti f'livell sekondarju

F'malta tezisti realta' fejn zagħzagħ li jkunu temmew l-edukazzjoni f'livell sekondarju izda ikunu għadhom taħt is-sittax-il sena ma jithallwex jaħdmu fis-sajf. Dan għaliex ma jkollhom l-ebda rikkonoxximent li temmew b'suċċess l-edukazzjoni tagħhom fil-livell sekondarju.

Tajjeb illi ngħidu li jekk student ikun għadu ma għalaqx is-sittax-il sena tezisti proċedura beurokratika fejn l-istudent iggib għadd ta' firem mill-iskola u d-dipertimenti tal-gvern. Għalkemm dan il-proċess huwa ta' fejda għaliex jirregola l-abbuzi, kif sejjemna qabel hu proċess beurokratiku u kkumplikat li qed jaqta qalb ħafna li jixtiequ li jaħdmu. Jekk dan il-proċess ma jiġix immodifikat jista' jagħti lok għal abbuzi min-naħa ta' min iħaddem għaliex iħaddem lil dawn l-istudenti bla ktieb u saħansitra r-rata li jiġu mhallsa biha tkun waħda baxxa minn dik stipulata.

Proposta

3. Bħala l-partit taż-żgħażagħ fid-dinja tax-xogħol, aħna qegħdin nipproponu biex iż-żgħażagħ ta' sittax-il sena jkunu trattati b'mod ugwali biex jonqos l-impjieg ta' bla ktieb u anke sabiex jonqos il-proċess burokratiku li jridu jgħaddu minnu studenti li għalkemm temmew l-istudju sekondarji tagħhom għadhom m'għalqux sittax-il sena u b'hekk skont il-liġi ma jistgħux jaħdmu għaliex għaddhom jidhru bħala adoloxxenti taħt l-eta'.

L-ewwel Impjieg

Bħalissa f' Malta, il-kollaborazzjoni bejn min iħaddem u min iħarreg mhijiex ottima u mhijiex daqstant estensiva. Dan iwassal għal telf jew dewmien tal-espressjoni tal-abbiltajiet tal-individwu bl-aħjar mod possibbli. Filwaqt li jidher li hemm kollaborazzjoni sinifikanti bejn entitajiet pubbliċi ta' taħriġ u ta' impjieg (per eżempju tobba u infermiera li jiggradwaw minn università pubblika, isibu impjieg fis-settur pubbliku tas-saħħa b' mod awtomatiku u skont sistema li tirrifletti ir-riżultati tal-individwu bħala student) hemm lok għall-iżvilupp serju ta' strutturi li jakkomodaw u jirregolarizzaw kollaborazzjoni effettiva u effiċjenti bejn l-entitajiet kollha, kemm pubbliċi kemm privati.

Proposta:

4. Nipproponu sistema jew inizzjattiva li permezz tagħha jsiru ftehim bejn min iħaddem u l-awtorità responsabbli għall-korsijiet rispettivi, l-istudenti li jiksibu l-aqwa marki jingħataw opportunitajiet ta' xogħol permanenti minn min iħaddem, skont il-bżonnijiet ta' min iħaddem u skont dak li jara min iħaddem f' xi intervista (jekk jiddeciedi li intervista hija neċessarja). Din l-inizzjattiva ma torbotx lill-istudent li jieħdu dak ix-xogħol offrut; f' dak il-każ, l-istudent li jmiss jiġi offrut il-post.

Riżultat:

Permezz ta' din il-proposta, min iħaddem ikun moħħu mistrieħ li l-individwi li jimpjega huma l-aqwa "gradwati ġodda". 'Il fuq min hekk, l-inizzjattiva lejn l-istudju huwa mistenni li jizdied minħabba l-fatt li jkun involut xogħol assigurat u stabbli. Barra min hekk, dawn l-individwi li jkunu l-aktar kapaċi f' dak li jkunu studjaw, din l-abbiltà tagħhom tiġi utillizzata ċertament u bla telf ta' żmien, u sal-massimu tagħhom. Importanti li nishqu l-fatt li l-għan ta' din il-proposta mhuwiex li jwaqqaf dawn l-istudenti milli jkomplu l-edukazzjoni u l-formazzjoni tagħhom, iżda li il-kapaċità eċċezzjonali (dawn ikunu l-istudenti li kisbu 'l għola marki fil-kors) kollha tagħhom tiġi użata mill-aktar fis possibbli għall-ġid tagħhom infushom, ta' min iħaddem, u tas-soċjetà kollha, u mhux ikollhom għaliex jgħaddu żmien, possibbilment twil, ifittxu impjieg u jagħmlu xogħol li ma jużax il-kapaċità tagħhom sal-massimu possibbli.

Apprendistati

L-apprendistati suppost jiffacilitaw it-triq mill-edukazzjoni għax-xogħol. Dawn għandhom jkollhom element qawwi ta' taħriġ jew taġġim meta fir-realtà, ħafna drabi jintużaw biex jipprovdu xogħol irħis, jew saħansitra mhux imħallas.

Madwar 61% tal-gradwati universitarji madwar l-Ewropa għamlu mill-inqas apprendistat wieħed. Uħud minn dawn l-apprendistati joffru taħriġ jew taġġim ta' livell għoli iżda oħrajn huma marbuta ma' studju.

Forma speċifika ta' xogħol prekarju għaż-żgħażaġħ hija l-użu ta' apprendistati għax huma użati bħala haddiema li jigu mħallsa b'rata baxxa jew saħansitra f'ċertu każijiet ma jgħux imħallsa. Studju tal-Kummissjoni Ewropea fl-2013, ibbażat fuq intervisti ma' 12,921 żgħażuġħ, sab li 46% kienu għamlu mill-inqas apprendistat wieħed, bħal ma kellhom 61% tal-gradwati. Dawn jistgħu jkunu saru f'perjodu qasir, b'taħriġ, iżda ħafna drabi jammontaw għal perjodu ta' prova mhux imħallas jew mħallsin paga baxxa aktar mill-paga minima.

Minn statistika li ħarġet fl-2013 dwar l-apprendistati, f'Malta kien hawn 12-il zaġġuħ li bbenefika minn apprendistat wieħed u 45-il zaġġuħ li bbenefikaw minn tnejn jew aktar.

Proposta

5. Bħala partit aħna qeghdin nipproponu biex dawn jibdew jiġu mħallsa pro rata għall-paga minima. Dan sabiex iż-żagħżagħ ma jgħux sfruttati u jitnaqqsu l-abbużi li qed issiru fis-sistema preżenti.

Il-Garanzija taż-żgħażgħ

F' April 2013, membri tal-Unjoni Ewropeja ħassew il-bżonn li niedu skema fejn żgħażagħ jkunu jistghu jsibu xogħol iktar facilment. B'hekk introducew skema magħrufa ahjar bħala Il-Garanzija taż-żgħażgħ.

L-iskema tal-Garanzija taż-żgħażgħ hu ftehim li sar bejn il-membri kollha tal-Unjoni Ewropea sabiex tassigura li żgħażagħ taħt il-ħamsa u għoxrin sena jirċievu offerti ta' kwalita għolja fejn jidhlu l-apprendistati, edukazzjoni f'livell terzjarju u impjeg.

L-unjoni Ewropea tagħti fondi lil pajjizi membri sabiex dawn użaw dawn il-fondi sabiex jghinu lill-studenti jkunu mħarġa sew għad-dinja tax-xogħol.

Kif qed jintuzaw dawn il-fondi f'livell nazzjonali ?

Il-gvern Malti ddecida li juza parti minn dawn il-fondi sabiex jagħti klassijiet ta revizjoni b'xejn għal dawk l-istudenti li ma għaddewx mill-eżamijiet f'livell ordinarju f'suġġetti bħal Malti, Matematika, Ingliz u xjenza. Dan qed issir sabiex inaqqas il-pessjoni fuq il-ġenituri li jridu jagħmlu tajjeb għal lezzjonijiet fis-sajf sabiex uliehdom ikunu preparati għar-'resits'. Madanakollu l-għan ewlieni ta' din l-inizzjattiva hi sabiex l-istudent ma jaqtax qalbu u b'hekk ikompli l-edukazzjoni tiegħu sabiex 'il quddiem issib xogħol tajjeb. Dan sar għaliex minn surveys li saru nstab li għadd ta' studenti ma jkomplux l-edukazzjoni f'livell sekondarju għaliex ma jgħaddux mill-eżamijiet f'livell ordinarju.

Parti oħra ta' minn dawn il-fondi qed tintuza għal skema magħrufa bħala NEET Activation Scheme Il fejn l-għan primarju hu li żgħażagħ li għal xi raġuni jew oħra inqatghu mid-dinja tax-xogħol jew minn dik edukattiva reggħu jintegraw ruħhom. F'din l-iskema ż-żgħażagħ jinghataw għajnuna individwali kif ukoll erbghin siegħa ta' assistenza personalizata minn youth workers u tmenin siegħa oħra ta' training motivazzjonali u ta' imgieba fejn jinghataw taħriġ kif

- Jiktbu Curriculum Vitae (CV)
- Communication skills

Dan kollu hu immirat sabiex jghinu liz-żaghżugh jizzviluppa l-ħiliet neċessarji kemm bħala membri tas-soċjeta' izda ukoll bhala impjegati prospettivi. Wara din l-ewwel fażi dawn iż-żgħażaġh jigu mogħija l-opportuniuta ta' traineeship. Tajjeb li nġhidu li fiż-żewġ kazijiet il-partecipanti rċievu allowance li tiġi ekwivalenti għal mimimum wage.

Prospota

6. Għalkemm din il-Garanzija taż-żaghżagh għandha l-għan li ttejjeb l-opportunijiet tax-xogħol għaż-żaghżagh huwa essenzjali li jsir moneteraġġ dawn kif dawn il-fondi qegħdin jigu uzati u saħansitra jekk l-iskemi humiex iħallu r-rizultat mixtieq. Prezentement isir moneteraġġ kull tlett snin madanakollu aħna bħala Partit nişqu li dan il-monetraġġ għandu għandu jsir kull sentejn sabiex b'hekk dan il-moneteraġġ ikun aktar ta' fejda.

7. In oltre aħna qegħdin nipproponu li dawn il-lezzjonijiet jkunu jistghu jsiru permezz ta online course fejn il lezzjonijiet jkunu rekordajti u l-individwu jista jara il-lezzjoni meta jkun jista sabiex b'hekk ikunu qed jagħmlu s-sistema iktar flessibli.

Id-Dritt tal-Iskonnettjar

Meta wiehed isemmi d-dinja tax-xoghol huwa probabbli li jinqalghu certi ilmenti dwar is-sugġett. Wiehed minn dawn l-ilmenti, li lkoll smajna bih xi darba jew ohra, huwa l-fatt li hafna huma daww li wara li jkunu temmew l-gurnata tax-xoghol taghhom qeghdin jispicaw jahdmu wara l-hinijiet tax-xoghol id-dar jew f'kwalunkwe post iehor. Dan qieghed iwassal ghal inqas hin liberu mal-familja u ta' rilassar li huwa essenzjali u vitali ghal hajja sana.

Minn ricerka li saret jidher li fix-xena lokali din hija s-sitwazzjoni prezenti. Infatti aħna bħala partit nedejna 'online survey' li seħħ fi zmien ta' erbghin gurnata u li hadu sehem fih 527 persuna ta' nazzjonalita` Maltija. Dawn kellhom iwiegbu 10 mistoqsijiet. Dan is-survey gie mxerred fuq is-siti tal-Internet kif ukoll fuq 'newsletters' ta' membri tal-For.U.M. u fuq siti online tal-gazzetti.

Wahda mill-mistoqsijiet kienet jekk x-xoghol taghhom jirrikjedix l-uzu tal-kompjuter. Ghal din il-mistoqsija 96.96% wiegbu fl-affermattiv.

Meta l-partecipanti ġew biex iwiegbu d-domanda li tikkoncerna b'mod esplicitu jekk dawn jahdmux wara s-sigħat tax-xoghol 60% tal-partecipanti wiegbu li dan iseħħ spiss, 28.32% wiegbu li dan iseħħ xi kultant, 8.51% wiegbu li dan rari jseħħ u 3.17% biss wiegbu li dan qatt ma jseħħ. Ghalhekk wiehed jista' jikkonkludi li 96.83% tal-partecipanti li hadu sehem f'dan is-survey jahdmu wara l-hin tax-xoghol.

Meta dawn il-partecipanti wiegbu minghand min jircievu emails relatati max-xoghol , minn total ta 527 participant, 519 wiegbu ghal din il-mistoqsija u 74.95% minnhom qalu li jircievu dawn it-tip ta' emails minghand is-senior management u l-kollegi tagghom. Ghal mistoqsija li saqsiet lil dawn il-partecipanti jekk jiccekkjawx emails relatati max-xoghol u li jwiegbuhom wara l-hin tax-xoghol, 96.57% tal-partecipanti wiegbu li jiccekkjaw u jwiegbu l-emails spiss wara l-hin tax-xoghol.

Dan juri kemm il-haddiema Maltin qeghdin jispicaw ikomplu jahdmu wara l-hin tax-xoghol u ghaldaqstant qeghdin ikollhom hafna nqas hin liberu u ta' rilassar li huwa necessarju sabiex wiehed jevita certi problem relatati perezempju mas-sahha mentali.

Ghall-mistoqsija li saqsiet lill-partecipanti jekk jiccekkjawx dawn l-emails matul il-weekend total ta' 95.06% wiegbu li jiccekkjaw u jwiegbu l-emails b'xi mod jew iehor matul il-weekend. Dan il-persentagg gholi jkompli jsahhah il-punt li l-haddiema Maltin mhumiex qeghdin ikollhom hin liberu , u dan igib hafna riperkussjonijiet u hafna stress zejzed fuq il-haddiem. Qieghed ukoll jinterferixxi mal-hajja socjali tal-haddiem li hija important fil-hajja tal-bniedem ghaliex il-bniedem huwa fih innifsu bniedem socjali, kif sostna l-filosfu Aristotle.

Minn dak li qed jintwera mis-survey il-haddiema Maltin mhux talli qeghdin jahdmu s-sighat li huma obligati li jahdmu matul il-gimgha talli qeghdin jahdmu aktar milli suppost. Jekk ic-cittadin responsabbli jaghti titwila lejn il-Kostituzzjoni ta'Malta, l-oghla ligi tal-pajjiz u jhares lejn klawzola 13 numru 2 din tghid hekk :

The worker is entitled to a weekly day of rest and to annual holidays with pay; he cannot renounce this right.

Mhux talli l-bicca l-kbira tal-haddiema Maltin m'ghandhomx kif inhi msejha 'weekly day of rest' pero` qeghdin jispicaw vittmi ta' sighet ta' xoghol 'extra' matul il-hin liberu tagghom. Dan qieghed jirrizulta f'effetti negattivi bhal per ezempju, il-haddiem , tant kemm qieghed jahdem wara s-sighet tax-xoghol li f'waqt is-sighet fejn huwa verament obligat li jrid jahdem qieghed jispicca ezawst u l-koncentrazzjoni tieghu tkun baxxa hafna. Dan jista' jwassal ghal iktar zbalji fix-xoghol tieghu.

Anke meta l-haddiem ikun marid , skont is-survey, qieghed ikollu jirrispondi l-emails marbutin max-xoghol. Infatti, total ta' 95.83% persuna qalet li hadmet b'xi mod jew iehor waqt li kienet ma tiflahx. Hawnhekk wiehed jinnota s-sitwazzjoni xokkanti u realistika ghall-ahhar fejn lanqas meta wiehed ma jkunx f'sitwazzjoni ta' sahha tajba ma jkun jista' jiehu l-hin tieghu sakemm jerga' jirpilja u jmur lura ghax-xoghol.

Ghalhekk minn dan is-survey wiehed jista' jara kemm il-haddiema Maltin verament qeghdin jahdmu hafna sighet iktar milli dawk li kienu miftehmin fuq il-kuntratt tax-xoghol tagghom.

Naturalment, hemm diversi fatturi ohra li jistghu jwasslu ghall-haddiema sabiex jirrispondu l-emails tax-xoghol ghaliex illum il-gurnata saret bhal ossessjoni li wiehed jaghmel dan. Pero` anke dan qieghed iwassal sabiex jitkatru l-problemi tas-sahha mentali tal-individwu speċjalment meta wiehed minhabba l-ossessjoni tieghu jinforza lillu nnifsu sabiex jahdem anke meta jkun ma jiflahx. Sfortunatament, instab li dan qieghed iwassal ukoll sabiex wiehed ikollu sens ta' htija jew 'guilt feeling' meta wiehed ma jirrispondix l-emails tax-xoghol li bla dubju ghandu l-effetti negattivi tieghu fuq is-sahha mentali tal-haddiem.

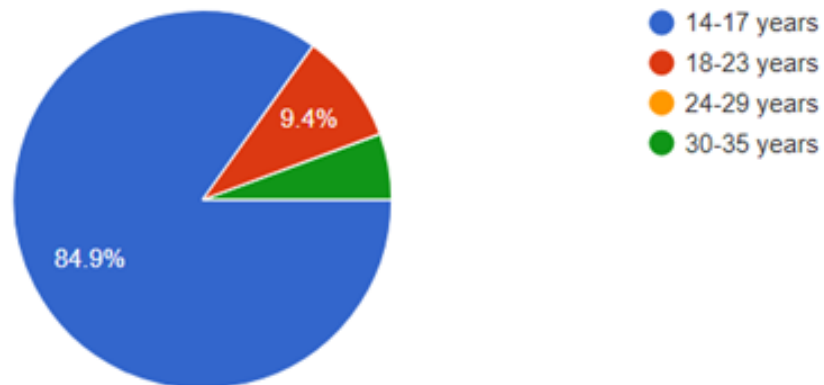
Proposta

8. Ghalhekk, bhala grupp qeghdin nipponu sabiex *istituzzjonijiet tan-negozji jew il-manager/s ta' entitajiet publici jew membru tal-korp governattiv ghandu jippartecipa f'policy fejn ma jkollux l-kunsens li jagħmel kuntatt mal-impjegati tieghu bl-uzu ta' komunikazzjoni elettronika wara l-hin tax-xogħol, perjodi fejn il-haddiem ma jkunx qieghed fi stat ta' sahha stabbli kif ukoll perjodi ta' vakanza. Ghaldaqstant, l-oghla amministrazzjoni /l-manager tal-entitajiet ghandhom ikunu responsabbli ghas-succes tal-implimentar ta' din il-policy u ghandha tkun fil-qasam ta' responsabbiltà tiegħu / tagħha li timmonitorja li l-kontrolli stabbiliti qed jaħdmu b'mod effettiv. Dan ghandu jigi miftiehem meta wiehed jisma' l-frazi 'Id-Dritt tal-Iskonnettjar'.*

Bl-implimentazzjoni ta' policy bhal din wiehed ikun qieghed jevita stress zejjed fuq il-haddiem, li l-haddiem ikun ezawst u l-koncentrazzjoni tieghu tkun baxxa hafna fil-hin tax-xogħol, u diversi problemi relatati mas-sahha tal-individwu. Dan huwa ghaliex nemmnu li din hija proposta li ghandha tigi implimentata mill-aktar fis possibbli.

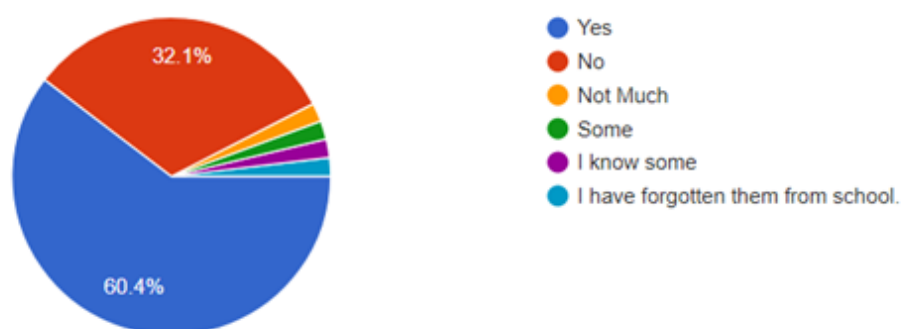
Analizi tal-online survey li nedejna bħala partit sabiex nistaqsu ftit lil publiku ġenerali mistoqsijiet realtati mad-dinja tax-xogħol.

1. Which age group do you fall under?

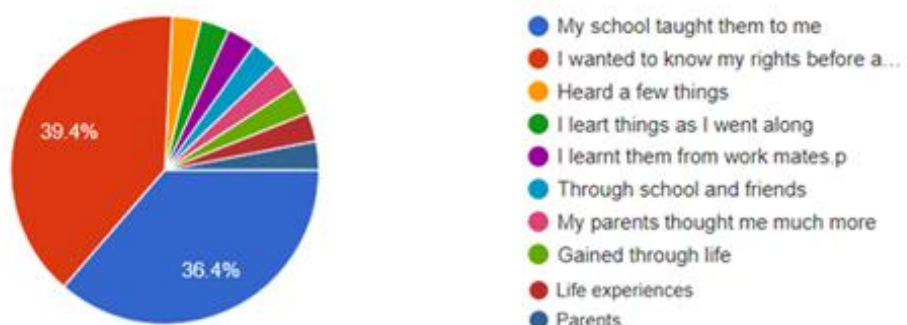
Dan l-istħarriġ sar minn 53 persuna; 84.9% 14-17-il sena, 9.4% 18-23 sena; 5.7% 30-35 sena. L-istatistika turi li l-kampjun tan-nies li pparteċipaw f'dan is-servej (statistika) tirrifletti l-livell ta' għarfien li ngħataw mill-iskola l-istudenti li għadhom qed jipperparaw għad-dinja tax-xogħol

2. Do you know your legal work rights?

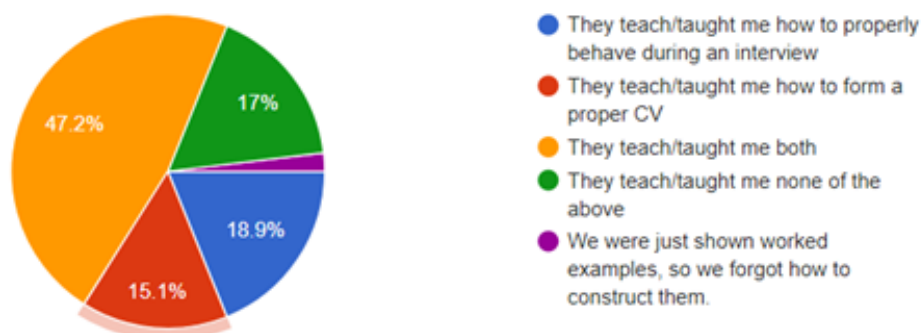
Minn 52 persuna 39.6% ma jgħafux id-drittijiet tagħhom fil-post tax-xogħol. Għalkemm jidher numru żgħir, din l-istatistika hija 0.02% taż-żgħażaġh ta' Malta kollha, jekk issir stħarriġ fuq skala ikbar niggerantixxu riżultat xokkanti ħafna.

2a. If yes,

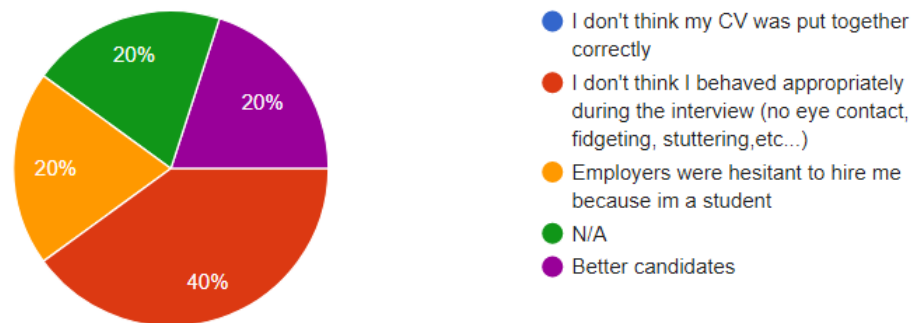
Għalhekk hemm bżonn li dawn id-drittijiet jiġu mgħallma l-iskola. Stħarriġ juri li biss 39.4% ġew mgħallma id-drittijiet l-iskola. U 15% qas biss kienu jafu drittijiet tagħhom meta daħlu jaħdmu.

3. Does/did your school teach/taught you how to form a proper CV or how to properly behave during an interview?

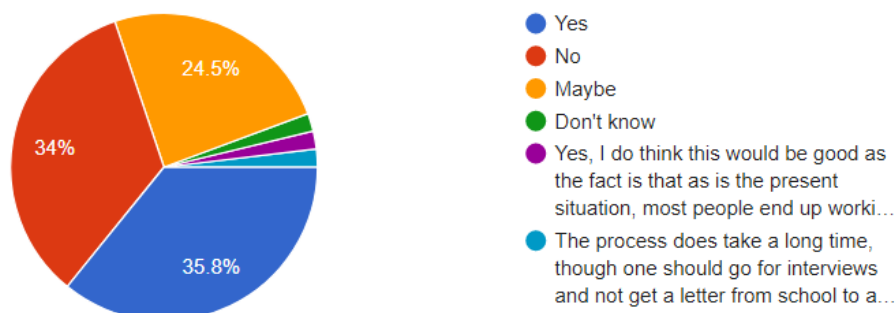
52.8% ma kienux mgħallma sew kif iġġib ruhek waqt intervista tax-xogħol u kif jiktbu CV dawn huma karatteristiċi pjuttost importanti meta tiġi fil-ħajja reali, u sfortunatament is-sistema edukattiva ta' Malta ma tghallimx dan. Partecipant li jaqbel magħna, qal *“Fix the education system so we learn what we'll need in the future rather than useless topics like the different types of soil in the Maltese Islands. We should learn more about taxes, handling money, responsibilities...etc”*. 86.8% jaqblu li kieku dan ġie mgħallm l-iskola forsi kienet tkun ferm iħaffef biex isibu xogħol.

4b.If you chose 'I tried applying but was not accepted' is it because;

40% ħassew hom marru ħazin waqt l-interview minħabba li ma tgħallumux kif igibu ruħhom waqt interview. Dan juri li s-sistema edukattiva qed titwassal b'mod akkademiku iżda mhux b'mod applikat. Iż-żgħażaġħ qed iħossuhom mhux kapaċi jipprattikaw dak li tgħallmu l-iskola. Din mhux biss importanti għall-individwu imma bħala nazzjon, jekk iż-żgħażaġħ tagħna jafu jitkellmu b'kunfidenza meta jmorru barra mill-pajjiż biex jirrapprezentaw lil Malta se tirrifletti fil-pożittiv fuq il-pajjiż.

5. do you think the process of getting a job is too long for those under 16 and should go back to just getting a letter from the school?

62.2% jaqblu li l-proċess li jridu jgħaddu minnu żgħażaġh taħt is-16-il sena hija twila għalxejn din hi l-raġuni għala ħafna żgħażaġh jaħdmu mingħajr ktieb tax-xogħol. Parteċipant li jaqbel ma' dan, qal *“The process for under 16s to start working is too long, and there are unnecessary restrictions such as not being able to work more than 8 hours and not being able to work on weekends amongst other things.”*

Ringrazzjamenti

Lil Graham Sansone

tal-għajnuna tiegħu sabiex inkunu nistgħu
noħorġu b'dawn il-proposti.

Patrecipanti

Aguis Davinia

Borda Aaron

Bartolo Leon

Buttigieg Matthias

Cassar Xandru - Vici Ko-ordinator

Fenech Mariah Ann

Gauci Sean

Nwoko Natalia

Pace Michela- Ko-ordinatrici

Pulis Alessia

Vella Luke